નવા વર્ષની શરૂઆતથી જ તૈયારી કરવા માટે નવી બુક તૈયાર થઈ ચૂકી છે

સ્માર્ટ ફાઉન્ડેશન કોર્સ

www.smartfoundationclass.in

બુક - 1 પ્રાથમિક શિષ્યવૃતિ પરીક્ષા (PSE)

ધોરણ - 6

Contact : Kantilal Lakkad - 9979438444

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિભાગ-1	પૃષ્ઠ નં.
1.	ગુજરાતી (ભાષા સજ્જતા)	1 થી 26
	વિભાગ-2	
2.	સામાન્ય જ્ઞાન	27 થી 35
	વિભાગ-3	
3.	ગણિત	36 થી 215
	વિભાગ-4	
4.	વિજ્ઞાન / પર્યાવરણ / સામાજિક વિજ્ઞાન	216 થી 258

વિભાગ 1

ગુજરાતી (ભાષા સજ્જતા)

કાવ્ય - ગદ્ય, કવિ - લેખન

	કાવ્ય / ગદ્ય	કવિ / લેખક
1.	ઠંડી (કવિતા)	- કૃષ્ણ દવે
2.	રાતાં ફૂલ (કાવ્ય)	- ઝવેરચંદ મેઘાણી
3.	પત્ર લખવાની મજા ! (ગદ્ય)	- ઈશ્વર પરમાર
4.	હું તો પૂછું (કાવ્ય)	- સુંદરમ્
5.	મૂરખના સરદારો (ગદ્ય)	- જ્યોતીન્દ્ર હ. દવે
6.	બાળ નરેન્દ્ર (ગદ્ય)	- ડો. કનૈયાલાલ ભટ્ટ
7.	પંખીઓએ પાણી પાયું (ગદ્ય)	- કરસનદાસ લુહાર
8.	સૈનિક સૈનિક રમીએ (કાવ્ય)	- ડો. પ્રકાશ દવે
9.	સાદ કરે છે ! (કાવ્ય)	- પ્રહ્લાદ પારેખ
10.	સોનેરી પંખી (ગદ્ય)	- શ્રદ્ધા ત્રિવેદી
11.	વેલજીની દીકરી (ગદ્ય)	- માવજી મહેશ્વરી

કાવ્ય - ગદ્ય, કવિ - લેખક અને સાહિત્ય પ્રકાર

	ગદ્ય / કાવ્ય	લેખક	સાહિત્ય પ્રકાર
1.	ચબૂતરા		પાઠ
2.	પર્વત તારા (કાવ્ય)	સુરેશ દલાલ	પ્રાર્થના
3.	મહેનતનો રોટલો (ગદ્ય)	પન્નાલાલ પટેલ	બોધકથા
4.	સુંદર સુંદર (કાવ્ય)	ધર્મેન્દ્ર માસ્તર (મધુરમ)	પ્રકૃતિગીત
5.	શરદીના પ્રતાપે (ગદ્ય)	જ્યોતીન્દ્ર દવે	હાસ્યવાર્તા
6.	નર્મદામૈયા (ગદ્ય)	રમણલાલ સોની	પ્રવાસવર્ણન
7.	અલ્લક દલ્લક (કાવ્ય)	બાલમુકુન્દ દવે	ઊર્મિગીત
8.	રેલ્વે સ્ટેશન		ચિત્રપાઠ
9.	હિંદમાતાને સંબોધન (પદ્ય)	કાન્ત	પ્રાર્થનાગીત
10.	દ્વિદલ (ગદ્ય)	ડો. આઈ.કે. વીજળીવાળા	બોધકથાઓ
11.	રવિશંકર મહારાજ (ગદ્ય)	ધીરુભાઈ પરીખ	જીવનચરિત્ર
12.	મહેનતની મોસમ (પદ્ય)	નાથાલાલ દવે	પ્રકૃતિગીત
13.	લેખણ ઝાલીનો રહી (ગદ્ય)	જોરાવરસિંહ જાદવ	લોકકથા
14.	પગલે - પગલે (પદ્ય)	સંતબાલ	શૌર્યગીત
15.	બિરબલની યુક્તિ (ગદ્ય)	--	ચાતુર્યકથા
16.	પાદર (ગદ્ય)	ડો. કિશોરસિંહ સોલંકી	નિબંધ

ચિત્રવાર્તા / ચિત્રપાઠ

નાવડી ચાલી, રેલ્વે સ્ટેશન, ચબૂતરો

1) નીચેનામાંથી 'શરદીના પ્રતાપે' હાસ્યવાર્તાના લેખક કોણ છે ?
(A) રમણલાલ સોની (B) બાલમુકુન્દ દવે
(C) જ્યોતીન્દ્ર દવે (D) કાન્ત

2) કવિ કાન્તનું કયું 'પ્રાર્થનાગીત' પ્રખ્યાત છે ?
(A) હિંદમાતાને સંબોધન (B) નર્મદામૈયા
(C) સુંદર સુંદર (D) પર્વત તારા

3) 'પર્વત તારા' કાવ્યના રચયિતા કોણ છે ?
(A) નાથાલાલ દવે **(B) સુરેશ દલાલ**
(C) પન્નાલાલ પટેલ (D) સંતબાલ

4) 'રાતાં ફૂલ' કાવ્યના રચયિતા કોણ છે ?
(A) ઝવેરચંદ મેઘાણી (B) સુરેશ દલાલ
(C) શ્રદ્ધા ત્રિવેદી (D) જ્યોતીન્દ્ર દવે

5) 'પત્ર લખવાની મજા' ગદ્યના લેખક કોણ છે ?
(A) સુંદરમ્ (B) પ્રહલાદ પારેખ
(C) જ્યોતીન્દ્ર હ. દવે **(D) ઈશ્વર પરમાર**

6) નીચેનામાંથી જ્યોતીન્દ્ર હ. દવે દ્વારા લખાયેલ પાઠ કયો છે ?
(A) વેલજીની દિકરી **(B) મૂરખના સરદારો**
(C) મહેનતનો રોટલો (D) સોનેરી પંખી

7) 'ઠંડી' કવિતાના કવિનું નામ શું છે ?
(A) ડો. પ્રકાશ દવે **(B) કૃષ્ણ દવે**
(C) સુંદરમ્ (D) સ્નેહ રશ્મિ

8) 'હું તો પૂછું' કવિતાના કવિ કોણ છે ?
(A) સુંદરમ્ (B) ડો. પ્રકાશ દવે
(C) પન્નાલાલ પટેલ (D) રમણ સોની

9) નીચેનામાંથી કઈ જોડી અને પ્રકાર સાચા છે ?
(A) અલ્લક - દલ્લક - **ઊર્મિગીત**
(B) રવિશંકર મહારાજ - પ્રવાસવર્ણન
(C) શરદીના પ્રતાપે - બોધકથા
(D) પર્વત તારા - ચિત્રપાઠ

10) 'મહેનતની મોસમ' કયા પ્રકારનું કાવ્ય છે ?
(A) પ્રાર્થનાગીત **(B) પ્રકૃતિગીત**
(C) ઊર્મિગીત (D) શૌર્યગીત

11) નીચેનામાંથી કોણ હાસ્યલેખક તરીકે પ્રખ્યાત છે ?
(A) રમણ સોની **(B) જ્યોતીન્દ્ર હ. દવે**
(C) ઈશ્વર પરમાર (D) યશવંત કડીકર

12) નીચેનામાંથી કવિતા અને કવિના નામનું કયું જોડકું સાચું નથી ?
(A) ઠંડી - કૃષ્ણ દવે
(B) પર્વત તારા - સુરેશ દલાલ
(C) સાદ કરે છે - પ્રહલાદ પારેખ
(D) ધમાચકડી - ડો. પ્રકાશ દવે

13) 'બાળ નરેન્દ્ર' ગદ્યના લેખક કોણ છે ?
(A) કરસનદાસ લુહાર
(B) ડો. કનૈયાલાલ ભટ્ટ
(C) ઈશ્વર પરમાર
(D) ઝવેરચંદ મેઘાણી

14) પન્નાલાલ પટેલની પ્રસિદ્ધ કૃતિનું નામ શું છે ?
(A) મહેનતનો રોટલો (B) દ્વિદલ
(C) પાદર (D) બિરબલની યુક્તિ

15) સંતબાલ દ્વારા રચિત શૌર્યગીત કયું છે ?
(A) અલ્લક - દલ્લક **(B) પગલે - પગલે**
(C) મહેનતની મોસમ (D) સુંદર - સુંદર

સમાનાર્થી શબ્દો

અચરજ	-	આશ્ચર્ય	કઠણ	-	સખત
પવન	-	સમીર	બન્ને	-	બે, બેઉ
આકાશ	-	નભ, ગગન	ફૂલ	-	પુષ્પ
પાણી	-	જળ, નીર	ડર	-	ભય
પંખી	-	પક્ષી	ચંદ્ર	-	શશી
આભ	-	ગગન, આકાશ	નજર	-	દૃષ્ટિ
તેજ	-	પ્રકાશ	બગીચો	-	ઉપવન
હળવેથી	-	ધીમેથી	કદરૂપુ	-	કુરૂપ, બદસૂરત
ઉદાસ	-	દુઃખી	જુવાન	-	યુવાન
સવાર	-	પ્રભાત	સુંદર	-	સરસ
દોસ્ત	-	મિત્ર	દુનિયા	-	જગત
પહેલવાન	-	હિંમતવાન	સુરક્ષિત	-	સલામત
હૂંફ	-	ગરમાવો	પ્રયત્ન	-	પ્રયાસ
પરિવાર	-	કુટુંબ	કસૂર	-	વાંક, ભૂલ
આંખ	-	નયન, નેત્ર, ચક્ષુ	ગુમાન	-	અભિમાન
આશ્ચર્ય	-	નવાઇ	ટકોર	-	સૂચના
દિવસ	-	દિન	નિષ્ણાત	-	નિપુણ
ગરીબ	-	દીન	તુચ્છ	-	નજીવું
રસ્તો	-	માર્ગ, પથ	ગોતવું	-	શોધવું
તકલીફ	-	મુશ્કેલી	રહેમ	-	દયા
અચાનક	-	એકાએક	ફકીર	-	ત્યાગી
ફરિશ્તા	-	દેવદૂત	લાલચ	-	લોભ
માસ	-	મહિનો	કડકાઈ	-	સખતાઈ
હરખ	-	ખુશી, આનંદ	ખોડું	-	ખોડવાળું, લંગડુ
શાખ	-	આબરૂ	સાચું	-	સત્ય
ફિટકાર	-	ધિક્કાર, અનાદર	જંગલ	-	વન, અરણ્ય
પ્રિય	-	મનપસંદ, વહાલું	નીડર	-	બહાદુર
સવાર	-	પ્રભાત	સંગત	-	સોબત
જવાબ	-	ઉત્તર	ઝાડ	-	વૃક્ષ
રાત	-	નિશા, રાત્રિ	મદદ	-	પ્રયાસ
અવાજ	-	નાદ	દરરોજ	-	નિત્ય, હંમેશા
ત્રિનેત્ર	-	ત્રણ આંખ	ઘેઘૂર	-	ગાઢ
પાન	-	પર્ણ, પાંદડું	ઘટા	-	ઝૂંડ, સમૂહ
મોં	-	મોઢું	ઘટના	-	બનાવ
વૃક્ષ	-	ઝાડ	વેળા	-	સમય, વખત
રાતી	-	લાલ	દેહ	-	કાયા, શરીર
ગોખ	-	ઝરૂખો, ગોખલો	ખાનગી	-	પોતીકું, અંગત
ભાભલડી	-	ભાભી	ગડમથલ	-	મહેનત
તફાવત	-	ભેદ	આવ	-	સાવરણી, આવરો
આબેહૂબ	-	તાદેશ, હૂબહૂ	નાવડી	-	હોડી
દ્વાર	-	બારણું	મજા	-	આનંદ
તરકીબ	-	યુક્તિ	માથું	-	શિર
નિષ્ણાત	-	નિપુણ, હોંશિયાર	લાકડી	-	લાઠી
તુચ્છ	-	નજીવું			

ધોરણ - 4

ખુશી	-	આનંદ
ઠંડી	-	ટાઢ
ઝટ	-	તરત

દરવાજો - બારણું
સૂરજ - સૂર્ય, રવિ
શરીફ - પ્રતિષ્ઠિત
અદૃશ્ય - અલોપ
લાડ - વ્હાલ
પીઠ - વાંસો
ઈશારો - સંકેત
વિશાળ - મોટું
ભાગવું - નાસવું
મહેરબાની - કૃપા
કોટ - ગળું, ડોક
વિશ્વાસુ - વફાદાર
જવાબ - ઉત્તર
સવાર - પ્રભાત
રાત - રાત્રિ, નિશા
પગ - કદમ
મોં - મુખ
નાર - સ્ત્રી
ચાંદરડું - ચાંદો, ચંદ્ર
કાખ - કમર
પારેવડું - કબૂતર
ચતુર - હોંશિયાર
તેજ - પ્રકાશ
દૂત - સંદેશાવાહક
પ્રાણ - જીવ, ચેતના
ટોચ - શિખર
ગાવડી - ગાય
મીંદડી - બિલાડી
કૂંપળ - પીલો
વાંક - અપરાધ, ગુનો
આઘે - દૂર
અપમાન - તિરસ્કાર
ગુમાન - અભિમાન
કીમતી - મૂલ્યવાન
શિક્ષા - સજા
રહેમ - દયા
ધણી - માલિક

હાથ - હસ્ત, કર
યાદ - સ્મરણ
મજા - આનંદ, બડેર
પરાક્રમ - બહાદુરી, શૂરાતન
હવા - પવન
પ્રણામ - નમસ્કાર, વંદન
દરરોજ - હંમેશા
ઘેઘૂર - ગાઢ
અવાજ - ધ્વનિ, નાદ
સૂર્ય - સૂરજ રવિ
પ્રતિમા - મૂર્તિ, બાવલુ
આક્રમણ - હુમલો
ઢાળ - ઢોળાવ
કેડી - પગરસ્તો
ઉદ્‌ગાર - અવાજ
બાંધો - કાઠું
ઓછાયો - પડછાયો

ધોરણ - 5

આંખ - નેત્ર
દરિયો - સમુદ્ર
ઈશ્વર - ભગવાન
ફૂલ - પુષ્પ
પર્વત - પહાડ, ગિરિ
સોગાદ - ભેટ, બક્ષિસ
ઓજાર - સાધન
પગ - ચરણ
નવાઈ - વિસ્મય
આનંદ - ખુશી
શ્રમ - મહેનત
વાયદો - મુદત
જીવન - જીંદગી
ઈચ્છા - મનોરથ
હાથ - હસ્ત
પગરખાં - જોડા
સરિતા - નદી
ઉપવન - બાગ, ઉદ્યાન

સરોવર - તળાવ, સરવર
ઉખા - પરોઢ
ગર્વ - અહંકાર, અભિમાન
રળિયાત - ખુશી, પ્રસન્નતા
કંઠ - ગળું
અશક્ત - નબળું
ખબર - સમાચાર
પક્ષપાત - તરફદારી
ઉતાવળ - ત્વરા
આખરે - છેવટે
કાન - કર્ણ
પતિ - વર
ઘર - ગૃહ
દિવસ - દિન
વિરોધ - વાંધો
વાણી - બોલી
પ્રયત્ન - કોશિશ
કિનારો - તટ
લાભ - ફાયદો
શિલા - પથ્થર
નજીક - પાસે
ઉર - હૃદય
સૂર - અવાજ
મુખડું - ચહેરો
પૂનમ - પૂર્ણિમા
રઢિયાળું - મનમોહક
રીસ - ગુસ્સો
ખબર - સમાચાર
લાભ - ફાયદો
ઠેકડો - કૂદકો
પંખી - વિહંગ
ગગન - આકાશ
પૂર્વ - ઉગમણું
કાંઠો - કિનારો
રૂડપ - સુંદરતા

વેગળું - દૂર
ભેર - મદદ
ધરપત - ધીરજ
ફરમાન - આદેશ
નિર્ણય - ફેંસલો
માર્ગ - રસ્તો
ગફલત - બેદરકારી
સોનું - સુવર્ણ, કનક
હિંડોળો - ઝૂલો
ડાળ - શાખો
ઘોડો - અશ્વ
પરિશ્રમ - મહેનત

ધોરણ - 6

મહેનત - પુરુષાર્થ
સ્પર્ધા - હરિફાઈ
વિશ્વ - જગત
શ્રદ્ધા - આસ્થા
કૂદકો - છલાંગ
મહત્વ - અગત્ય
નવાઈ - અચરજ
હૃદય - હૈયું
તંગી - અછત
ગરીબ - નિર્ધન
આગ - અગ્નિ
સૌ - બધા
આનંદ - હર્ષ
માણવું - અનુભવવું
નખરા - ચાળા, ચેષ્ટા
નેહ - સ્નેહ
નયન - આંખ
કંચન - સોનું
ઉદ્યમ - મહેનત
ધરા - જમીન
અભિનંદન - ધન્યવાદ
નંદનવન - હરિયાળું
નિરંતર - સદા, કાયમ
ગૌરવ - આદર

સંજ્ઞા : (નામ)

કોઈ વ્યક્તિ, વસ્તુ, પદાર્થ ગુણ, ભાવ કે ક્રિયાને ઓળખાવતા નામને 'સંજ્ઞા' કહે છે.

1. વાઘ આપણું રાષ્ટ્રીય પ્રાણી છે.
   (A) વાઘ (B) છે
   (C) રાષ્ટ્રીય (D) આપણું
2. તે વૃક્ષ પર સુંદર પાન છે.
   (A) વૃક્ષ **(B) સુંદર**
   (C) પર (D) તે
4. કાબરમેન તો નિરાશ થઈ ગયા.
   (A) થઈ (B) ગયા
   (C) તો **(D) નિરાશ**
5. આ દૂધ કેરી ધોળી મીઠી ધાર કોણે ભરી ?
   (A) ધોળી (B) ધાર
   (C) ભરી **(D) દૂધ**
6. આપણને આનંદ એટલે કે નર્મ આપે તે નર્મદા.
   (A) આપણને (B) નર્મદા
   (C) એટલે **(D) તે**
7. પણ મેં તમારું ઊંટ તો જોયું નથી.
   (A) ઊંટ (B) મોટું
   (C) લશ્કર (D) હતું
8. "ખોટી દાનતનું પરિણામ હવે મેળવો."
   (A) દાનત (B) ખોટી
   (C) હવે (D) પરિણામ
9. એ સરોવર રાધનપુર પાસે આવેલ છે.
   (A) સરોવર (B) એ
   (C) આવેલ (D) પાસે
10. "એક મૂઠી ચણા તો મારી પાસે છે."
   (A) એક (B) મૂઠી
   (C) ચણા (D) મારી

સંજ્ઞા

– વિરામચિહ્નો :

ભાષાને અર્થસભર બનાવવા માટે વિરામચિહ્નો ખૂબ જ મહત્ત્વનાં છે. વિરામચિહ્નો વગર ક્યારેક વાક્યનો અર્થ બદલાઈ જતો હોય છે. એટલા માટે પણ વિરામચિહ્નો ઉપયોગી છે.

(1) પૂર્ણવિરામ (.) :- કોઈ બાબત, વિચાર કે હકીકતને રજૂ કરતા સાદા વાક્યને અંતે પૂર્ણવિરામ મૂકાય છે.
ઉદા. કાશી નગરીમાં એક મોચી રહેતો હતો.

(2) અલ્પવિરામ (,) :- સંબોધન કરતા, વાક્યમાં અમુક શબ્દસમૂહો જુદા પાડવા તેમજ એકથી વધુ વાક્યો સાથે આવતાં હોય ત્યારે થોડા (અલ્પ) વિરામ માટે, અલ્પવિરામ મૂકાય છે.
ઉદા. :- 'હા, અહીંની હવા જરા એવી છે ખરી, પણ હવાફેર કરવા જવાનું હજી નક્કી કર્યું નથી, એ તો ઠીક છે, પણ ચહાબહા લેશોને ?'

(3) પ્રશ્નચિહ્ન (?) :- વાક્ય દ્વારા જ્યારે પ્રશ્ન પૂછવાનો હોય ત્યારે પ્રશ્નચિહ્ન મૂકાય છે.
ઉદા. હવે કેમ છો ? દવા બવા તો કરો છો ને ?

(4) ઉદ્‌ગારચિહ્ન (!) :- ક્રોધ, આશ્ચર્ય, પ્રશંસા કે તિરસ્કાર જેવા ભાવ રજૂ કરતા વાક્યોને છેડે ઉદ્‌ગારચિહ્ન મૂકાય છે.
ઉદા. "આપ, ખરા સાધુ !"
'આવી સરસ નદી !'

1. તમે ક્યાં જાઓ છો ? - પ્રશ્નચિહ્ન
2. અહીં ! આકાશમાં કેવું સુંદર મેઘધનુષ ! - ઉદ્‌ગારચિહ્ન
3. અમદાવાદ અલબેલી નગરી છે. - પૂર્ણવિરામ
4. બેફિકર રહો પપ્પા, હું પરીક્ષામાં પહેલો નંબર જરૂર લાવીશ. - અલ્પવિરામ
5. મનને તૈયાર રાખજો. - પૂર્ણવિરામ
6. જરાક ઊભા રહો મહારાજ, હું સામેની દુકાનેથી પૈસા લઈ આવું. - અલ્પવિરામ
7. વારું, કોફી લેશો ? - પ્રશ્નચિહ્ન
8. ચાંદની રાતે નૌકાવિહારની એવી તો મજા આવે ! ઉદ્‌ગારચિહ્ન

★ અર્ધવિરામ (;)
ચિત્રો તો ઘણાં છે; તમને જોઈએ તે લઈ જાઓ.

★ ગુરુવિરામ (:) - તેણે શિલ્પીને પૂછ્યું : "તમે આ મૂર્તિની સ્થાપના કઈ જગ્યાએ કરવાના છો ?"

--- અવતરણચિહ્ન ("") :-
એ બોલ્યો, "કાગળ તો હરખચંદે તો લખી દીધા હતા."
"ઉજ્જડ ગામમાં એરંડો પ્રધાન."

--- સંજ્ઞા :-

1. ગાડું - જાતિવાચક સંજ્ઞા
2. ચોમાસું - જાતિવાચક સંજ્ઞા
3. લાગ - ભાવવાચક સંજ્ઞા

--- જાતિવાચક સંજ્ઞા : ઝાડ, પર્વત, નદી, સરોવર, પશુ, પંખી, નગર, ગામ, શહેર, શાળા, છોકરો, છોકરી, સ્ત્રી, પુરુષ,ફૂલ, વગેરે. આ સંજ્ઞાઓ આખી જાતિને, તે જાતિની દરેક વસ્તુ કે વ્યક્તિને લાગુ પડે છે. જેમકે, ઝાડ છાયા આપે છે. લીમડો

વિભાગ 2

સામાન્ય જ્ઞાન

1. કેવડિયા કોલોની શા માટે પ્રસિદ્ધ છે ?
(A) કોલસાની ખાણો
(B) ગાંધીજીની જન્મભૂમિ
(C) ફિલ્મ ઉદ્યોગ
(D) નર્મદા યોજના–સરદાર સરોવર

2. કબીરવડ કઈ નદીના સંગમસ્થળ પર આવેલો છે ?
(A) નર્મદા અને ઢાઢર (B) નર્મદા અને ઓરસંગ
(C) નર્મદા અને કરઝણ (D) નર્મદા અને કાવેરી

3. ગુજરાતનું રાજ્ય પંખી કયું છે ?
(A) મોર (B) ગરુડ
(C) સુરખાબ (D) પોપટ

4. વડોદરા કઈ નદી કિનારે આવેલું છે ?
(A) વિશ્વામિત્રી (B) શેઢી
(C) કીમ (D) મહી

5. એશિયાની સૌથી સહકારી મોટી ડેરી કઈ છે ?
(A) દૂધસાગર (B) સાબર
(C) મધુર (D) અમુલ

6. ગુજરાતની સૌથી લાંબી નદી કઈ છે ?
(A) નર્મદા (B) સાબરમતી
(C) તાપી (D) બનાસ

7. ભાવનગર કયા ફળ માટે જાણીતું છે ?
(A) ચીકુ (B) કેળાં
(C) જામફળ (D) દાડમ

8. ગુજરાત કેટલા રેખાંશની વચ્ચે આવેલું છે ?
(A) 67.4 થી 73.4 પૂ. રેખાંશ
(B) 68.4 થી 74.4 પૂ. રેખાંશ
(C) 66.4 થી 72.4 પૂ. રેખાંશ
(D) 69.4 થી 75.4 પૂ. રેખાંશ

9. સૌરાષ્ટ્રની સૌથી લાંબી નદી કઈ છે ?
(A) શેત્રુંજી (B) ભાદર
(C) આજી (D) મચ્છુ

10. ગુજરાતમાં દૂધસાગર ડેરી કયાં આવેલી છે ?
(A) બનાસકાંઠા (B) સાબરકાંઠા
(C) મહેસાણા (D) પાટણ

11. ગરમ પાણીના કુંડ કયાં આવેલા છે ?
(A) પાટણ (B) લસુન્દ્રા
(C) વડનગર (D) રાજપીપળા

12. પટોળાં માટે કયું શહેર જાણીતું છે ?
(A) જેતપુર (B) ભૂજ
(C) પાટણ (D) જામનગર

13. ગુજરાતનું સૌથી મોટું તેલક્ષેત્ર કયું છે ?
(A) ધુવારણ (B) કલોલ
(C) મહેસાણા (D) અંકલેશ્વર

14. 'રાણકીવાવ' ગુજરાતના કયા શહેરમાં આવેલી છે ?
(A) પાટણ (B) વડનગર
(C) સિદ્ધપુર (D) ખેરાલુ

15. કયું શિખર ગુજરાતનું ઊંચામાં ઊંચુ શિખર છે ?
(A) ગોરખનાથ (B) દતાત્રેય
(C) અંબાજી (D) પાવાગઢ

16. ઉત્તર ગુજરાતની સૌથી લાંબી નદી કઈ છે ?
(A) રૂપેણ (B) બનાસ
(C) સરસ્વતી (D) મહી

17. 'અડી-કડી'ની વાવ ગુજરાતના કયા શહેરમાં છે ?
(A) મહેમદાવાદ (B) જેતપુર
(C) જૂનાગઢ (D) પાટણ

18. અમદાવાદની સૌથી મોટી પોળ કઈ છે ?
(A) દેસાઈની પોળ (B) ધનાસુથારની પોળ
(C) માંડવીની પોળ (D) પખાલીની પોળ

19. કયું સ્થળ ગુજરાતનું ચેરાપુંજી કહેવાય છે ?
(A) ધરમપુર (B) કપરાડા
(C) વાંસદા (D) વઘઈ

જવાબો

1. (D)	27. (B)	54. (D)	82. (B)	109. (C)	136. (A)
2. (B)	28. (B)	55. (C)	83. (A)	110. (D)	137. (B)
3. (C)	29. (A)	56. (C)	84. (D)	111. (C)	138. (D)
4. (A)	30. (C)	57. (B)	85. (A)	112. (C)	139. (B)
5. (D)	31. (B)	58. (D)	86. (A)	113. (C)	140. (D)
6. (B)	32. (B)	59. (C)	87. (C)	114. (D)	141. (D)
7. (D)	33. (C)	60. (B)	88. (B)	115. (B)	142. (A)
8. (B)	34. (D)	61. (A)	89. (B)	116. (B)	143. (B)
9. (B)	35. (A)	62. (D)	90. (D)	117. (C)	144. (A)
10. (C)	36. (A)	63. (A)	91. (B)	118. (B)	145. (C)
11. (B)	37. (A)	64. (C)	92. (A)	119. (A)	146. (A)
12. (C)	38. (A)	65. (A)	93. (A)	120. (A)	147. (B)
13. (D)	39. (C)	66. (C)	94. (B)	121. (A)	148. (B)
14. (A)	40. (C)	67. (C)	95. (B)	122. (C)	149. (A)
15. (A)	41. (D)	68. (C)	96. (D)	123. (B)	150. (B)
16. (B)	42. (B)	69. (C)	97. (D)	124. (C)	151. (C)
17. (C)	43. (C)	70. (C)	98. (D)	125. (C)	152. (C)
18. (C)	44. (B)	71. (B)	99. (B)	126. (C)	153. (A)
19. (B)	45. (B)	72. (D)	100. (C)	127. (D)	154. (C)
20. (B)	46. (B)	73. (A)	101. (C)	128. (A)	155. (D)
21. (B)	47. (B)	74. (C)	102. (A)	129. (A)	156. (C)
21. (B)	48. (C)	75. (B)	103. (B)	130. (C)	157. (A)
21. (D)	49. (A)	76. (A)	104. (C)	131. (B)	158. (C)
22. (C)	50. (C)	77. (C)	105. (A)	132. (D)	159. (A)
23. (B)	51. (D)	78. (D)	106. (C)	133. (B)	160. (D)
24. (C)	52. (B)	79. (D)	107. (C)	134. (D)	
25. (C)	53. (B)	80. (A)	108. (C)	135. (A)	
26. (C)		81. (B)			

વિભાગ 3

ગણિત

ધોરણ-4

(1) નવ હજાર સાતસો ત્રેપન ને અંકોમાં દર્શાવો.

(A) 9735 (B) 9753 (C) 7953 (D) 5397

ઉકેલ (C)

હજાર	શતક	દશક	એકમ
9	7	5	3

∴ માંગેલ સંખ્યા 9753

(2) 3415 3395

(A) > (B) = (C) < (D) ≥

ઉકેલ (A)

34 > 33

∴ 34 × 100 > 33 × 100

∴ 3400 > 3300

∴ 3400 + 15 > 3300 + 15

∴ 3415 > 3315

(3) 1097ની તરત પહેલાંની સંખ્યા ..... હોય.

(A) 1098 (B) 1069 (C) 1096 (D) 1094

ઉકેલ (C)

આપેલી સંખ્યાની તરત પહેલાની સંખ્યા =

આપેલ સંખ્યા – 1 = 1097 – 1 = 1096

(4) નીચે આપેલી સંખ્યાઓને ઉતરતા ક્રમમાં ગોઠવો.

6369, 6372, 6354, 6398, અને 6385

(A) 6354, 6372, 6369, 6392 અને 6385

(B) 6392, 6385, 6369, 6372, 6345

(C) 6354, 6369, 6372, 6385 અને 6392

(D) 6392, 6385, 6372, 6369 અને 6354

ઉકેલ (C)

આપેલ સંખ્યાઓમાં શતક તથા હજારની સ્થાનના અંક સમાન છે.

∴ ઉતરતા ક્રમ માટે એકમ તથા દશકના અંકનો ઉપયોગ કરતાં,

અહીં 54 < 69 < 72 < 85 < 92

∴ 6354, 6369, 6372, 6385, 6392

માંગેલ ઉતરતો ક્રમ થશે.

નોંધ : ઉતરતા ક્રમની સંખ્યાઓનો ક્રમ ઉલટાવતા ચડતા ક્રમની સંખ્યાઓ મળે.

(5) 254608 સંખ્યામાં 5 ની સ્થાન કિંમત ..... છે.

(A) 5 હજાર (B) 50 હજાર (C) 5 લાખ (D) 5 સો

ઉકેલ (B)

માંગેલ અંકનું સ્થાન મૂલ્ય =

આપેલ અંકની સ્થાન કિંમત × આપેલ અંક

= 10,000 × 5 = 50,000

= 50 હજાર

(6) 4759 માં 7 ની દાર્શનિક કિંમત ..... છે.

(A) 700 (B) 7 (C) 70 (D) 707

ઉકેલ (B)

યાદ રાખોઃ કોઈપણ અંકની દાર્શનિક કિંમત જે તે અંક પોતે જ હોય.

આમ અંક સાતની દાર્શનિક કિંમત સાત જ હોય.

(7) 64592 સંખ્યામાં 5 નું સ્થાન મૂલ્ય અને 5 ની દાર્શનિક કિંમતનો તફાવત ..... થાય.

(A) 550 (B) 505 (C) 495 (D) 594

ઉકેલ (C)

અહીં 5 શતકના સ્થાને છે.

∴ 5 નું સ્થાન મૂલ્ય = 5 × 100

= 500 થાય.

તથા 5 નું દાર્શનિક મૂલ્ય 5 હોય.

∴ 5 નું સ્થાન મૂલ્ય – 5 નું દાર્શનિક મૂલ્ય

= 500 – 5 = 495

(79) નીચે આપેલ પેટર્નનો કાળજી પૂર્વક અભ્યાસ કરો તે પરથી આપેલ મીનરા (ટાવર)માં ખૂટતો આંક જણાવો.

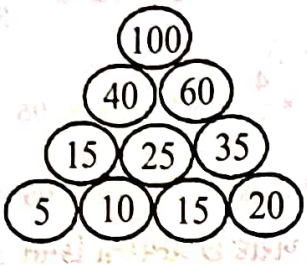

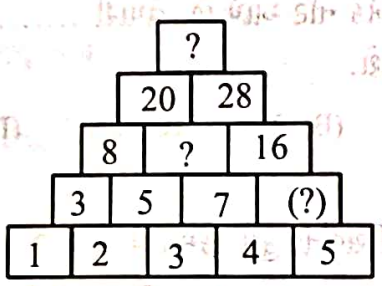

(A) 7, 14, 21 (B) 8, 16, 24

(C) 9, 12, 48 (D) 9, 18, 36

ઉકેલ (C)

આપેલ પેટર્નમાં પાસ પાસેના બે અંકોનો સરવાળો ઉપરના ખાનામાં લખેલો છે.

∴ પ્રશ્નાર્થ ચિન્હના સ્થાને 4 + 5 = $\boxed{9}$

7 + 5 = $\boxed{12}$ અને 20 + 28 = $\boxed{48}$ આવશે.

(80) અંગ્રેજી મૂળાક્ષરો ABCD ..... Z ના સ્થાન મૂલ્યો અનુક્રમે 1,2,3,4..... 26 છે તો MORNING ને કયા અંકો વડે દર્શાવાય?

(A) 13–15–18–14–09–14–07

(B) 13–15–14–16–9–10–07

(C) 13–09–15–07–18–14–14

(D) 14–09–14–07–18–15–13

ઉકેલ (A)

અંગ્રેજી મૂળાક્ષરો ABCD ના સ્થાન મૂલ્ય દર્શાવતું કોષ્ટક નીચે મુજબ છે.

મૂળાક્ષરો	A	B	C	D	E	F	G
સ્થાન અંક	1	2	3	4	5	6	7
	H	I	J	K	L	M	N
	8	9	10	11	12	13	14
	O	P	Q	R	S	T	U
	15	16	17	18	19	20	21
	V	W	X	Y	Z		
	22	23	24	25	26		

MORNING ના અંકો ઉપરોક્ત કોષ્ટક પરથી 13–15–18–14–09–14–07 થાય.

(81) 1 થી 9 અંકોનો ઉપયોગ કરીને દરેક હારનો સરવાળો 20 લાવવા ? ના સ્થાને આવતા અંકો મેળવો.

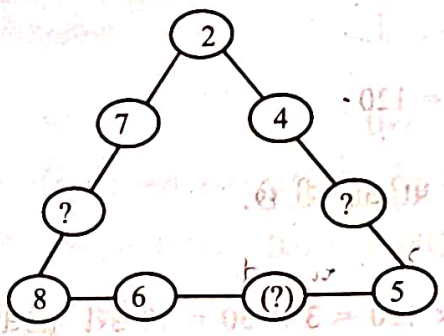

(A) 9, 5 અને 2 (B) 1, 9 અને 3

(C) 4, 6 અને 2 (D) 8, 4 અને 3

ઉકેલ (B)

પ્રથમ હારમાં ખૂટતી સંખ્યા

= 20 – (8 + 6 + 5)

= 20 – 19 = 1

બીજી હારમાં ખૂટતી સંખ્યા

= 20 – (5 + 4 + 2)

= 20 – 11

= 9

ત્રીજી હારમાં ખૂટતી સંખ્યા

= 20 – (8 + 7 + 2)

= 20 – 17

= 3

(82) નીચેની પેટર્નમાં (?) ચિન્હના સ્થાને આવતો આંક જણાવો.

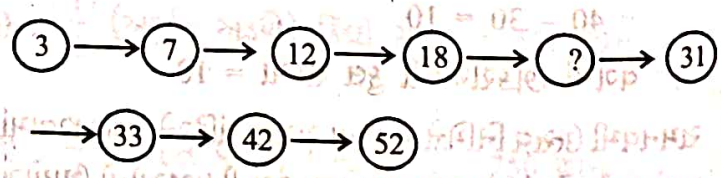

(A) 21 (B) 23 (C) 25 (D) 29

ઉકેલ (C)

પેટર્નના અંકો નીચે મુજબ ગોઠવાયેલા છે.

ધોરણ 5

ગણિત-ગમ્મત

પ્રકરણ-1 : રાષ્ટ્રીય ફળ કેરી

કેરી

ફળોનો હું રાજા છું, હું કેરી કહેવાઉ છું.
નારંગી પીળો મારો રંગ, ગોટલી મોટી મારે સંગ
હું છું રંગે પીળો અને કેસરી રસદાર અને સ્વાદમાં છું ખાટી મીઠી
ઉનાળામાં આવું છું, પછી તરત જ છુપાઈ જાઉ છું.

પ્રકરણ આધારિત બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો

(1) એક શાળાના ધોરણ-5 ના વર્ગોમાં 40 વિદ્યાર્થીઓ છે. દરેક વિદ્યાર્થી 18 નંગ કેરી એક-એક બોક્સમાં ભરે છે. તો કુલ ..... નંગ કેરીઓ બોક્સમાં ભરાશે.

(A) 680 (B) 540 (C) 720 (D) 910

ઉકેલ (C)

કુલ કેરીઓની સંખ્યા =
= વર્ગમાં કુલ વિદ્યાર્થીઓ × બોક્સમાં કેરીની સંખ્યા
= 40 × 18 = 720
આમ બોક્સમાં કુલ 720 નંગ કેરી ભરાય.

(2) તમારા વર્ગમાં 45 વિદ્યાર્થીઓનું કુલ વજન 1800 કિગ્રા છે તો પ્રત્યેક વિદ્યાર્થીનું વજન ..... કિ.ગ્રા. હોય.

(A) 36 (B) 40 (C) 42 (D) 32

ઉકેલ (B)

$$1 \text{ વિદ્યાર્થીનું વજન કિગ્રા} = \frac{\text{કુલ વજન}}{\text{વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા}}$$

$$= \frac{1800}{45}$$

= 40 કિગ્રા

(3) એક બગીચામાં 200 કેરીના ઝાડ છે. પ્રત્યેક કેરીના ઝાડમાંથી 24 નંગ પેટી ભરાય તેટલી કેરીનો પાક ખેડૂત ઉતારે છે તો તેણે ..... નંગ પેટી કેરીઓથી ભરી હશે.

(A) 3800 (B) 3200 (C) 4800 (D) 2400

ઉકેલ (C)

200 કેરીના ઝાડથી તૈયાર થતી

પેટીની સંખ્યા = 200 × 24 = 4800

(4) એક બળદગાડુ એક કલાકમાં 4 કિમીનું અંતર કાપે છે. તે 10 કિમીનું અંતર કાપતા ..... સમય લાગે.

(A) 1.5 કલાક (B) 3 કલાક
(C) 2.5 કલાક (D) 3.2 કલાક

ઉકેલ (C)

4 કિમીનું અંતર કાપતા લાગતો સમય = 1 કલાક

∴ 10 કિમીનું અંતર કાપતા લાગતો સમય =

$$= \frac{10 \text{ કિમી} \times 1 \text{ કલાક}}{4 \text{ કિમી}}$$

$$= \frac{5}{2} \text{ કલાક}$$

= 2.5 કલાક

(5) નીચે આપેલ મણકા ધોડી જોઈને મણકાઓને સંખ્યાના સ્થાન મૂલ્ય મુજબ શબ્દોમાં લખો.

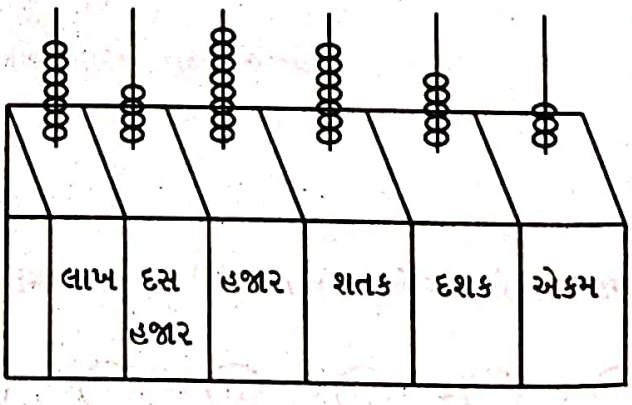

(A) સાત લાખ અડતાલીસ હજાર સાતસો ત્રેપન
(B) સિત્તેર લાખ છ્યાસી હજાર ચારસો ત્રણ
(C) સાત લાખ ચોર્યાસી હજાર ત્રણસો ત્રણ
(D) નવ લાખ ઓગણપચાસ હજાર ત્રણસો સત્તાવન

ઉકેલ (A)

લાખના સ્થાને 7 મણકા છે.

પ્રકરણ : 14
કેટલું મોટું ? કેટલું ભારે ?

(1) તમારા કંપાસ બોક્સની લંબાઈ 16 સેમી પહોળાઈ 7 સેમી અને ઊંચાઈ 2 સેમી છે. આ કંપાસ બોક્સમાં 1 સેમી લંબાઈ, પહોળાઈ તથા ઊંચાઈ ધરાવતા ..... સમઘન ગોઠવી શકાય.

(A) 196 (B) 214 (C) 224 (D) 178

ઉકેલ (C)

$$\text{સમઘનની કુલ સંખ્યા} = \frac{\text{કંપાસ બોક્સનું કદ}}{\text{એક સમઘનનું કદ}}$$

$$= \frac{16 \times 7 \times 2}{1 \times 1 \times 1}$$

$$= 224$$

નોંધ :–

* લંબઘનનું કદ (ઘનફળ) = લંબાઈ × પહોળાઈ × ઊંચાઈ
* જો લંબઘનની બાજુના માપ સેમીમાં હોય તો ઘનફળનો એકમ ઘન સેમી થાય. જો બાજુના માપ 10 મીટરમાં હોય તો ઘનફળનો એકમ ઘન મીટર થશે.

(2) ધાતુની એક લખોટીનું વજન 40 ગ્રામ છે. નીચેની આકૃતિમાં દર્શાવેલ મતદાન પેટીનું વજન ..... થાય.

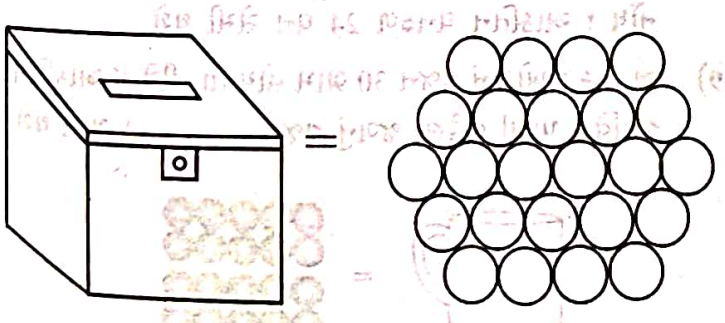

(A) 1 કિગ્રા 800 ગ્રામ (B)2 કિગ્રા 600 ગ્રામ

(C) 1 કિગ્રા 200 ગ્રામ (D) 2 કિગ્રા 400 ગ્રામ

ઉકેલ (C)

અહીં ધાતુના ગોળીઓની સંખ્યા = 30

∴ મતદાન પેટીનું વજન= ધાતુની 30 લખોટીઓનું વજન

= 30 × 40 ગ્રામ

= 1200 ગ્રામ

= 1000 ગ્રામ + 200 ગ્રામ

= 1 કિગ્રા 200 ગ્રામ

(3) નીચેની આકૃતિમાં દર્શાવેલા લાકડાના ટુકડાનું ઘનફળ ..... ઘન સેમી થશે.

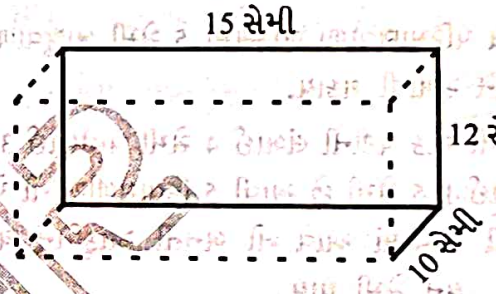

(A) 1200 (B) 1500 (C) 1800 (D) 1600

ઉકેલ (C)

અહીં લાકડાના ટૂકડાની લંબાઈ = 15 સેમી

પહોળાઈ = 10 સેમી

તથા ઊંચાઈ = 12 સેમી

∴ લાકડાના ટૂકડાનું ઘનફળ = લંબાઈ × પહોળાઈ × ઊંચાઈ

= 150 સેમી × 10 સેમી × 12 સેમી

= 150 × 12 ઘન સેમી

= 1800 ઘન સેમી

(4) 12,00,000 ઘન સેમી = ... લિટર

(A) 1200 (B) 120 (C) 1.200 (D) 12

ઉકેલ (A)

1000 ઘન સેમી = 1 લિટર

$$\therefore \text{ઘન સેમી} = \frac{1}{1000} \text{ લિટર}$$

$$\therefore 12,00,000 \text{ ઘન સેમી} = \frac{12,00,000}{1000} = 1200 \text{ લિટર}$$

ધોરણ - 6

પ્રકરણ (1) સંખ્યા પરિચય

યાદ રાખો :

★ 1, 2, 3, 4, 5, ... એ ગણતરીનીમૂળભૂત સંખ્યાઓ છે. તેમની મદદથી સરવાળો, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકાર જેવી ગાણિતિક ક્રિયાઓ થઈ શકે.

→ **એક અંકની સંખ્યા કરતા બે અંકની સંખ્યા મોટી હોય છે.**

→ **બે અંકની સંખ્યા કરતા ત્રણ અંકની સંખ્યા મોટી હોય છે.**

→ **ત્રણ અંકની સંખ્યા કરતા ચાર અંકની સંખ્યા મોટી હોય છે.**

આજ રીતે ક્રમશઃ આગળ જઈ શકાય.

→ **ત્રણ અંકની બે સંખ્યાઓમાં સોના સ્થાનના આંક જુદા જુદા હોય તો જે સંખ્યાના સોનો સ્થાન અંક મોટો હોય તે સંખ્યા મોટી કહેવાય.**

જેમ કે 456 અને 728 માં શતકનો આંક 7 પ્રથમ સંખ્યાના શતકના અંક ચાર કરતાં મોટો છે.

∴ આપેલ સંખ્યાઓ પૈકી 728 મોટી સંખ્યા કહેવાય.

→ ત્રણ અંકની બે સંખ્યાઓમાં શતક (અર્થાત્ સો) અને દશકના આંક સમાન હોય ત્યારે જે સંખ્યાનો એકમનો આંક વધુ (અર્થાત્ મોટો હોય) તો તે સંખ્યા મોટી કહેવાય.

342 અને 349 માં શતક અને દશકના આંક સમાન છે પણ એકમનો એક આંક 9 છે. જે પ્રથમ સંખ્યાના એકમની આંક કરતાં વધુ છે.

∴ 349 મોટી સંખ્યા કહેવાય.

આ જ રીતે ચાર અંકોની સંખ્યામાં કઈ મોટી સંખ્યા છે નક્કી કરી શકાય.

→ **સંખ્યાને ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવવી એટલે નાની સંખ્યાથી શરૂ કરીને મોટી સંખ્યા તરફના ક્રમમાં ગોઠવણ કરવી.**

ઉદાહરણ :

નીચે આપેલ સંખ્યાઓને ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવો :

705, 795, 719 અને 743

ઉકેલ :

આપેલ સંખ્યાઓમાં શતકનો આંક અર્થાત્ સો નો આંક 7 છે.

∴ ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવણ માટે દશક અને શતકના આંક ગણતરીમાં લેવા પડે.

∴ જરૂરી ચઢતો ક્રમ નીચે મુજબ થાય.

705, 719, 743 અને 795

→ **આપેલ સંખ્યાઓનો ઊતરતા ક્રમમાં ગોઠવવી એટલે મોટી સંખ્યાથી નાની સંખ્યા તરફના ક્રમમાં ગોઠવણી.**

★350, 400, 530 અને 940 ને ઉતરતા ક્રમમાં ગોઠવો.

અહીં ઉતરતો ક્રમ 940, 530, 400, 350 થાય.

→ **99 એ બે અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા છે.**

999 એ ત્રણ અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા છે.

9,999 એ ચાર અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા છે.

→ **એક અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા + 1 = બે અંકની સૌથી નાની સંખ્યા**

→ **બે અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા +1 = ત્રણ અંકની સૌથી નાની સંખ્યા**

→ **ત્રણ અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા +1 = ચાર અંકની સૌથી નાની સંખ્યા**

→ **ચાર અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા + 1 = પાંચ અંકની સૌથી નાની સંખ્યા**

→ **1 સો = 10 દસ**

1 હજાર = 10 સો = 100 દસ

1 લાખ = 100 હજાર = 1000 સો

1 કરોડ = 100 લાખ = 10,000 હજાર

→ **સંખ્યાને સરળતાથી વાંચવા માટે અલ્પવિરામનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.** પ્રથમ અલ્પવિરામ જમણેથી ત્રણ અંકો પછી (અર્થાત હજારના સ્થાન પછી) આવે છે. બીજું અલ્પ વિરામ બે અંકો પછી આવે છે (અર્થાત જમણેથી પાંચ અંકો પછી) તે દસ હજાર પહેલા અને લાખ પછી આવે છે. ત્રીજું અલ્પવિરામ બીજા બે અંકો આંકડા પછી આવે (અર્થાત્ જમણેથી સાત અંકો પછી) તે દસ લાખ સ્થાન પછી આપે છે.

ઉદાહરણ તરીકે :

(i) 5,08,01,592

(ii) 3,32, 40, 721

(iii) 7, 27, 05,062

→ આંતરરાષ્ટ્રીય સંખ્યાલેખન પદ્ધતિમાં એકમ, દશક, સો, હજાર અને મિલિયનનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. **એક મિલિયન એટલે હજાર વખતે હજાર.**

હજાર અને મિલિયન દર્શાવવા માટે અલ્પ વિરામનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

વિભાગ 4

વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ, સામાજિક વિજ્ઞાન

વિજ્ઞાન

1. નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ ચુંબક વડે આકર્ષાય છે ?
(A) લોખંડ (B) પથ્થર
(C) લાકડું (D) પ્લાસ્ટિક

2. વનસ્પતિ કોના દ્વારા શ્વસનક્રિયા કરે છે ?
(A) થડ (B) પર્ણ (C) મૂળ (D) ફળ

3. નીચેનામાંથી કયા ફૂલ રાત્રે જ ખીલે છે ?
(A) જાસૂદ (B) બારમાસી
(C) રાતરાણી (D) સૂર્યમુખી

4. કયા છોડ ને હાથ લગાવવાથી સંકોચાઈ જાય છે ?
(A) બારમાસી (B) લજામણી
(C) જાસૂદ (D) રાતરાણી

5. નીચેનામાંથી કયા બીજ એકદળી છે ?
(A) વટાણા (B) મગ
(C) મગફળી (D) મકાઈ

6. નીચેનામાંથી કયા બીજ દ્વિદળી છે ?
(A) મગફળી (B) ઘઉં
(C) મકાઈ (D) બાજરી

7. એક બીજને ફાડવાથી બે ફાડ થતી હોય તેવા નીચેનામાંથી કયા બીજ છે ?
(A) મગફળી (B) મકાઈ
(C) જુવાર (D) ઘઉં

8. નીચેનામાંથી કયા ક્ષુપ છે ?
(A) જાસૂદ (B) રીંગણ
(C) ગલગોટો (D) બારમાસી

9. નીચેનામાંથી કઈ વનસ્પતિ છોડ છે ?
(A) જુવાર (B) સીતાફળ
(C) મહેંદી (D) કરણ

10. જેના પ્રકાંડ નબળા હોય તેવી વનસ્પતિને શું કહેવાય ?
(A) ક્ષુપ (B) વેલો (C) છોડ (D) વૃક્ષ

11. પ્રકાંડના કેટલા પ્રકાર છે ?
(A) 4 (B) 3
(C) 2 (D) 6

12. પાણીનો મુખ્ય સ્રોત કયો છે ?
(A) વરસાદ (B) તળાવ
(C) નદી (D) દરિયો

13. કોઈ પણ પ્રવાહીમાંથી બાષ્પમાં રૂપાંતર થવાની ક્રિયાને... કહેવાય.
(A) સ્ફટિકરણ (B) નિસ્યંદન
(C) બાષ્પીભવન (D) એક પણ નહિ

14. વિશ્વ પાણી દિન કઈ તારીખે આવે છે ?
(A) 2 ઑક્ટો. (B) 22 જૂન
(C) 22 માર્ચ (D) 26 જાન્યુ.

15. લંબાઈનો પ્રમાણભૂત એકમ કયો છે ?
(A) મીટર (B) સે.મી.
(C) કિ.મી. (D) ડેસી. મીટર

16. નીચેનામાંથી પ્રકાશનું કુદરતી ઉદ્‌ગમસ્થાન કયું છે ?
(A) મીણબત્તી (B) બલ્બ
(C) સૂર્ય (D) ટોર્ચ

17. સૂર્યગ્રહણ કયારે થાય ?
(A) એકમના દિવસે (B) પૂનમના દિવસે
(C) અમાસના દિવસે (D) બીજના દિવસે

18. સૂર્યમંડળનો સૌથી નાનો ગ્રહ કયો ?
(A) બુધ (B) ગુરુ
(C) શનિ (D) પ્લુટો

19. સૂર્યમંડળનો સૂર્યની સૌથી નજીકનો ગ્રહ કયો ?
(A) ગુરુ (B) બુધ
(C) નેપ્ચ્યૂન (D) પ્લુટો

20. સૌથી તેજસ્વી ગ્રહ કયો છે ?
(A) ગુરુ (B) શનિ
(C) બુધ (D) શુક્ર

21. કયો ગ્રહ લાલ રંગનો હોય છે ?
(A) મંગળ (B) બુધ
(C) શનિ (D) શુક્ર

22. સૂર્યોદય પહેલાં પૂર્વ દિશામાં અને સૂર્યોદય પછી પશ્ચિમ દિશામાં દેખાતો ગ્રહ કયો ?
(A) શુક્ર (B) શનિ
(C) ગુરુ (D) બુધ

23. જે પદાર્થના અણુઓ પોતાની ઉષ્મા બીજા અણુઓને આપે તો તે કયું સંચારણ કહેવાય ?
(A) ઉષ્માનયન (B) ઉષ્માવહન
(C) ઉષ્માવિકિરણ (D) એક પણ નહિ

પર્યાવરણ

(1) આઠ પગવાળું પ્રાણી કયું છે ?

(A) માખી (B) મચ્છર

(C) વંદો **(D) કરોળિયો**

(2) ઝાડ પર રહેતું પ્રાણી કયું છે ?

(A) વાંદરો (B) બિલાડી

(C) વાઘ (D) હરણ

(3) જમીન અને પાણી બંનેમાં રહી શકે તેવું પ્રાણી કયું છે ?

(A) માછલી (B) જળસાપ

(C) દેડકો **(D) કરચલો**

(4) સરકીને ચાલનાર પ્રાણી કયું છે ?

(A) ઉંદર (B) વીંછી

(C) ખિસકોલી **(D) સાપ**

(5) ઊધઈ ના રહેઠાણને શું કહે છે ?

(A) દર **(B) રાફડો**

(C) ડોઢ (D) બોડ

(6) દરમાં રહેનાર પ્રાણી કયું છે ?

(A) માખી **(B) કીડી**

(C) મચ્છર (D) બિલાડી

(7) ઝાડના થડ પર જોવા મળતું પ્રાણી કયું છે ?

(A) કરોળિયો (B) મધમાખી

(C) કીડી (D) વંદો

(8) ઘરમાં રહેનાર પ્રાણી કયું છે ?

(A) ગરોળી (B) બતક

(C) કાચબો (D) ગધેડો

(9) લાંબી પૂંછડીવાળું પ્રાણી કયું છે ?

(A) ચામાચીડિયું (B) હાથી

(C) ભેંસ (D) કૂતરું

(10) રાત્રે ખોરાકની શોધમાં નીકળનાર પ્રાણી કયું છે ?

(A) પોપટ **(B) ઘુવડ**

(C) બકરી (D) સસલું

પાઠ : 2 વનપરી

(1) દીદી બગીચામાં ક્યાં બેઠી હતી ?

(A) બાંકડા પર (B) ફૂલ પર

(C) ઘાસ પર (D) ઝાડ પર

(2) બાળકોએ બગીચામાં કઈ રમતો રમી ?

(A) આંબલી-પીપળી **(B) સંતાકૂકડી-અંતાક્ષરી**

(C) પકડદાવ (D) મારદડા

(3) વનપરીના કહેવા મુજબ છોકરીઓ કયા છોડને અડકી ?

(A) ગલગોટો અને જાસ્મીન (B) મહેંદી અને લીમડો

(C) મહેંદી અને ઘાસ (D) આંબો અને લીમડો

(4) જેનું થડ ખૂબ જ મોટું હોય તેવું ઝાડ કયું છે ?

(A) લીમડો (B) પીપળો

(C) આસોપાલવ **(D) વડ**

(5) બગીચામાં નીચેનામાંથી કયો છોડ જોવા મળતો નથી ?

(A) ગુલાબ **(B) ઘઉં**

(C) બારમાસી (D) મહેંદી

(6) કોના પર્ણો તોરણ બનાવવા વપરાય છે ?

(A) લીમડાના (B) વડનાં

(C) આસોપાલવનાં (D) કેળનાં

(7) કયા વૃક્ષનાં પાંદડાં કરવત જેવી કિનારીવાળાં હોય છે ?

(A) પીપરનાં (B) આમળાંના

(C) આંબાનાં **(D) લીમડાનાં**

(8) ઔષધિ તરીકે ઉપયોગી વનસ્પતિ કઈ છે ?

(A) તુલસી (B) બોગનવેલ

(C) ગલગોટો (D) કરેણ

(9) કયું વૃક્ષ ઘટાદાર અને મોટું હોય છે ?

(A) આંબો (B) આસોપાલવ

(C) ગુલમહોર **(D) વડ**

(10) કયું વનસ્પતિનું થડ ઉપસેલું અને ખરબચડું હોય છે ?

(A) તાડનું (B) બારમાસીનું

(C) પીપળાનું **(D) બાવળનું**

સામાજિક વિજ્ઞાન

1. અમદાવાદમાં ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ખાતે કયું સંગ્રહાલય આવેલું છે ?
(A) ભીલ (B) પુરાવસ્તુકીય
(C) આદિવાસી (D) કોળીપટેલ

2. પહેલાનાં સમયમાં ધાતુ કે પત્થર પર કોતરેલા લેખો કયા નામે ઓળખાય છે ?
(A) ભોજલેખો **(B) અભિલેખો**
(C) શૈલલેખો (D) ધાતુલેખો

3. પ્રાચીન સમયનો ઈતિહાસ જાણવાવાળી વ્યક્તિને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
(A) પુરાતત્વવિદ્ (B) ઈતિહાસવિદ્
(C) ખગોળશાસ્ત્રી (D) નૃવંશશાસ્ત્રી

4. વર્તમાનને સમજવા માટે શેની જાણકારી હોવી અત્યંત જરૂરી છે ?
(A) ભૂતકાળ (B) વર્તમાનકાળ
(C) ભવિષ્યકાળ (D) અનંતકાળ

5. તાડપત્રો કે ભોજપત્રો પર મુખ્યત્વે કઈ લિપિ જોવા મળે છે ?
(A) ભોજપુરી **(B) પાડું**
(C) અવધિ (D) માગધી

6. ભોજપત્રો કે તાડપત્રોની જાળવણી કરતી સંસ્થાઓમાંથી નીચેનામાંથી કઈ એક સંસ્થા બિનસરકારી નથી ?
(A) એલ.ડી.ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઈન્ડોલોજી
(B) આદિવાસી સંગ્રહાલય, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ
(C) શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય લાયબ્રેરી, પાટણ
(D) ગુજરાત રાજ્ય દફતર ભંડાર

7. નકશાનાં મુખ્ય અંગો કેટલા છે ?
(a) પાંચ **(b) ત્રણ** (c) ચાર (D) છ

8. પૃથ્વીનાં કોઈપણ ચોક્કસભાગનું સપાટ કાગળ પરનું આલેખન કયા નામે ઓળખાય છે ?
(a) આકૃતિ **(b) નકશો**
(c) નિશાની (D) રેખાકૃતિ

9. નીચેનામાંથી કઈ એક દિશાની જાણકારી મળી જાય પછી બીજી દિશાની જાણકારી આપોઆપ મળી જાય છે ?
(a) દક્ષિણ **(b) ઉત્તર**
(c) પૂર્વ (d) પશ્ચિમ

10. કોની મદદથી જે-તે પ્રકારનું સાચું ચિત્ર જાણી શકાય છે ?
(a) એટલાસની (b) પ્રવાસન નકશાની
(c) નકશાની (D) દિશાની

11. સામાન્ય રીતે કોઈપણ નકશાનું 'ઉ.' ↑ નું નિશાન કઈ બાજુએ જોવા મળે છે ?
(A) જમણી (B) ઉભી
(C) ડાબી (D) આડી

12. નેશનલ થિમેટિક સંઘ ઓર્ગેનાઈઝેશન નામની સંસ્થા ક્યાં આવેલી છે ?
(A) અમૃતસરમાં (B) દિલ્હીમાં
(C) જયપુરમાં **(D) કોલકત્તામાં**

13. વનસ્પતિ અને જંગલો દર્શાવવા નકશામાં કયા રંગનો ઉપયોગ થાય છે ?
(A) આસમાની (B) કથ્થઈ
(C) પીળા **(D) લીલા**

14. નકશામાં ઉંચાઈ દર્શાવવા માટે કયા રંગનો ઉપયોગ થાય છે ?
(A) પીળા (B) વાદળી
(C) લીલા **(D) કથ્થઈ**

15. નકશામાં દેશની રાજધાની દર્શાવવા માટે કઈ સંજ્ઞાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
(A) ═══ (B) ⊙
(C) ⊙ (D) ⊕

16. નકશામાં જમીન સીમા દર્શાવવા માટે કયા સંકેતનો ઉપયોગ થાય છે ?
(A) ═══ (B) ⊙
(C) ||||| (D) ═══

17. ભારતનું નાગરિકતત્વ મેળવવાની રીતો કેટલી છે ?
(A) બે (B) ચાર
(C) ત્રણ **(D) પાંચ**

18. કોઈ ભારતીય વ્યક્તિ ..... નો ગંભીર ગુનો કરે તો તે ભારતનું નાગરિકત્વ ગુમાવે છે.
(A) ચોરીનો (B) છેતરપિંડીનો
(C) ખૂનનો **(D) દેશદ્રોહનો**

19. કુટુંબ આપણને શું આપે છે ?
(A) ઓળખપત્ર **(B) સંસ્કાર**
(C) અધિકારો (D) રક્ષણ

AKSHAR PUBLICATION

સ્માર્ટ ફાઉન્ડેશન કોર્સ માટે ઉપયોગી પુસ્તકો

ધોરણ - 5

• જનરલ બુક (ref. CET)	350
• જવાહર નવોદય બુક	350

ધોરણ - 6

• જનરલ બુક -1 (ref. PSE)	320
• જનરલ બુક -2	400
• ગણિત શોર્ટ ટ્રિક્સ	450
• ગુજરાતી ભાષાનો શબ્દ વૈભવ	160

ધોરણ - 7

• ગુજરાતી ભાષાનો શબ્દ વૈભવ	160
• ગણિત શોર્ટ ટ્રિક્સ	450

ધોરણ - 8

• જનરલ બુક -1 (ref. જ્ઞાન સાધના)	300
• જનરલ બુક -2(ref. NMMS)	350
• ગણિત શોર્ટ ટ્રિક્સ	450
• ગુજરાતી ભાષાનો શબ્દ વૈભવ	160

ધોરણ - 9

• જનરલ બુક (પ્રખરતા/ઓલ ઈન વન ગાઈડ)	380
• ગણિત શોર્ટ ટ્રીક્સ	450
• ગુજરાતી ભાષાનો શબ્દ વૈભવ	160
• ઇંગલિશ વોકેબ્યુલરી	250

ધોરણ - 11/12 & કોલેજ(તમામ પ્રવાહ)

• English grammar & composition	460
• ગુજરાતી વ્યાકરણ પરિચય	430
• ગુજરાતી ભાષાનો શબ્દ વૈભવ	160
• ઇંગલિશ વોકેબ્યુલરી	250
• G K - વન લાઈનર	340

જો આપ સાહેબ તમારી સંસ્થાના તેજસ્વી અને પ્રતિભાશાળી વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહિત કરી પુસ્તકો લેવડાવવા ઈચ્છુક હોય તો...

અમારા પ્રતિનિધિનો આજે જ સંપર્ક કરો.

Kantilal Lakkad
9979438444

નોંધ:-ફક્ત ઓર્ડર મુજબ જ પુસ્તકો ઉપલબ્ધ થતા હોઈ આપનો ઓર્ડર વહેલાસર લખાવશો.